Sed /geer ziiee garsa saina.
1932 onii Maarta 27 edөr
№ 73 (626)
edөr byri garna.

Buriaad-Mongoliin
YNEN

BK (b) namiin B-M moziin komiteed ba B-M. rispyybl. tөbiin gyicedkeke komiteed ...

Dugaar nezcediin yne 5 mөngө.
Zakika yne:
sara byriin 1 tөkөrig
Gadaada ulasta bol
1 tөk. 50 mөngө
AADRIS: Верхнеудинск Центросоюзная 26.

Kabariin tarilgada erçemtei beledkebe

Ekired bulagad. Baitagiin somonii kolkoosuud bol bolşevikiin 3 dugaar kabariin tarilgada erçemtei. beledkeze baina.

Aimagaas egtesen tarika tesebni 1858 gaa Maşiina zebsegee zasaza kerengiingee yrise ceberlebe.

Enyynde nutagiin kedee biçegçed gabsagai orolcobo.

Ynenii gabsagai.
Nikobai Petruuskin

Namiin moziin IX dygeer konfereence deere

BK (b) Namiin Buriaad-Mongoliin moziin komiteediin kedelmeri tukai

-iin mozkomiin sekretaar n. M. N. Jirbaanoviin kelesen toocooto iledkel

Yrgelzelel, ekini 71 dugaarta

Tariaalangiin talaar tabanziliin daabariigi ilyyeçelezei.

...ked aa! kedee azal tukai ke-... Kedee azaliin tabanziliigi gyi-... senees bi ekilkem. Namiin teb ... teediin manai iledkel tukai 29-... gargasan gol zaabarida kelesen: ... dee azaliigi socaliis josoor şi-... en tabika jabuulga engergese-... kangalta ygii deere tooloko. ... e azaliigi şinedkeke zoriligiigi, ... soveed emkinyydiin ba niite ... ei—dumda aradiin teb sanamza ... ozo tabika" gesen baina.

...ked aa! ene udaridalga bolko ... ri bidenii byke bodoto kedel-... e şiidkekii udka çanartai bai-... enyyniigi engergesenii uçar bi-... banziliin tesebiigi kojor zilde ... dkeze çadaba.

... zaabariigi dooro zaasan too-... gyicedkeseni: tarilgiin talaar ... n tesebeer 403 ga tukailagda-... ad, 31 ondo 343 min. ga tari-... juu 85%, 32 ondo 471 min ga ta-... kiike juu tesebee 99,2% gyi-... ne.

...oo bidener gagcakan tesebee ... dkekiin şugam abka bişe, karin ... celen gyicedkekiigi oroldoko ... oi. Manai erke baidal deere ta-... liin tesebiigi tarilgiin gazariin ... r cem gyicedkesen azai. ... banziliigi terel tereleer gyiced-... n talaar eere baina. 31 ondo ... min. ga tariaalangiin tarilga ... en, tabanziliin tesebeer 471 min. ... tukailasan juu tesebee 81% ... dkeze. 32 onii tarilga bol byke ... iin gazarta 88,3% doogo bişe ... 31 onii tarilgatai zişeelebel 24% ... bolno.

... yiledberiin tariaalan 5 ziliin ... beer 2,4 min. ga. tukailagdasan ... 31 on 1,4 min. ga egbe. 32 on ... min. ga eke josotoi. Uçar iimees ... iin tesebeer tukailasaniigi ilyyl-... sen azai. Tariaalangiin tarilgiin ... a tukai kelejaa. ... onii tesebeer negen gegteree

11 c. abkaar tukailagdasan baina. Enyyniigi kolkoosuud jerenkiidee gyicedkesen baina. 32 ondo tariaalangiin urgaciigi deeşe bolgoko keregte socaliis azalda 10,1% ba emçiin azalda 7% deeşe bolgokiigi oroldoko josotoi.

Kerbee, kedee azaliin byke ediigi abça yzebel, tariaalangiin talaar neleed ygii deeşe bolson. 31 ondo 2 milioon 900 min. çeent. ba 32 ondo 3 mil. 693 min. eke josotoi. Ene bolbol tabanziliin tesebeer tukailasanaas ilyy garza. Kerbee, kool keregselde keregleed yldeke jabadaliigi yzebel nileed ygii jike urgasan baina.

5 ziliin tesebeer 346 min. tologoi morid baikaar tukailagdasan aad 31 ondo 265 min. baiba. 1932 ondo bide 267 mingiigi ababa. Jike mal 5 zileer 1282 min. tologoi tukailagdasan aad 31 ondo 512,5 min. tologoi bolbo. Koni ba jamaad 5-zileer 1758 min. tologoi tukailagdasan aad 1931 ondo 639 min. bolbo. 32 ondo 682 min. bolko josotoi. 5 zileer gakai 182 min. tologoi tukailagdasan aad 31 ondo 54 min. tologoi egebe.

Kerbee tarilgiin gazar jikedesen meteer tariaalangiin azaliin talaar biden kangaltatai jabaza baibaçi mal azaliin talaar enyyniigi keleze bolko ygii baina. Kari, tesebee byke syregiin talaar ilangajaa bodo mal, koni, jamaa ba gakain talaar damzag ygii jikeer gyicedkeze çadaa ygii baina. Ene bolbol manai kedelmeride jike tasaldal men.

Kedee azaliigi san zasaar kangaka tukai: 1932 ondo ulasiin bagcaamzaar 5058 min. tek. ba niutagiin bagcaamzaar 4279 min tekerig zoriuulagdana. Kedee azalda urislamza bolgon 1900 min. tek. tabigdasan. Ene urislamza bolbol gazariin refoormodo zoriuulagdasan ba kolkoosuudta 4796 min. tek. egesen baina. Dyn kamta. 31 ondo kedee azalda 4379 min tek. 1932 ondo 16128 min. tek.

Ene komuunada niudargan—korotonii etedecdyyd koroto josoor 200 tologoi mal yrisen, 190 pyyd tariaa engiin delgyyrte kudaldasan 425 tologoi mal niuusan, 31 onii dotor 40180 tek. mal ba tariaa engiin delgyyrte kudaldasan baiba.

„Ulaan—Bazai" geze arteeliin tyryylegçe Jykiin gegçe eeriige 25—minganai geze nerelebe, ynendee bişe baina. Ene arteelde bajan—niudargan etegeedyyd şurgan oroson baina. Tyryylegçe Lykiin tyryytei ene niudargaçuud kelesençen, ygiitei neriigi tedeneriin paigiigi kasaka meteer kabçaka jabadaliigi emkilebe. Enyynees gadna, Jykiin gegçe aimagiin buriaad kedelmeriçenii jirekede jike dura ygii baidag, tedeniigi „buriaadiin kamar", „edener juu mede-

kebe",—„gagcakan portfeeltei jaba-dag" geke meteer doromzoldog baiba.

Aimagiin namiin komiteedeer tob-çonii şiidkeberieer Jykiin kedelmeriees abtaad, arteeli dotoroo butargaka kedelmeri iabuulza baina. Keregee ekedee niitiin cuglaanda eeringee toocooto iledkeliigi kiibe ygii, zarim kamtiin azaltantai arkidasan baina. Ene arteeliin tariaan cokogdoo ygii ba tarilgada zebsegyyd zasagdaa ygii baina.

Kolkoosto şurgasan niudargaçuud bol ene meteer aaşalaza baina. Ende gagcakan angiin şugamiigi kazailgasan bişe, orosiin şoviinisma garasan baina.

Ene Jykiini jabadaluud çen ileçelegdeze gargagdaba. Enyynees urida ene bol 7 niudargaçuudiigi ylegeed 40

ygiiteineriigi ba dunda çadaltaniig kolkoosoos gargaka gesen azai.

Alairiin aimagiin „Ideaal" geze komuuniin too bodogço namiin geşyyn Zmanoovskii gedeg tariaa beledkeliin yjede „aimagiin namiin komiteedeer engergedeze baigaa odoo ugtamaal tesebiigi tus byri tariaalan gaar gargaka jabadal ynende niuudargaçuudiin bodolgo men", geze nomlol jabuulba.

Basa ene Zmanoovskii bol aimagiin komiteediin bagşanariigi kangaka jabadaliigi saizaruulka tukai zaabariigi gyicedkekiin talaar „bagşanar bygedees muu kedelmerilene, abkadaa tyryyn jiredeg, tedener josotoi zalkuuçuud" geze keledeg baina.

Kolkoosiin udaridalgada suuza baisan „komuunista" oportuniistiin şinzeme baina.

Kolkoosiin baiguulgiin odoogiin yndesen tesee bolko—kedee azaliin arteeliigi bekizyyike gol zoriigo baina.

Kolkoosuudiigi emkidkel — aza akuin talaar bekizyylke tukai kabaadan keleke zuura tani sanal ankaralalgiigi koino zaasan zyilyydte kanduulkani: Bidende kolkoosiin deede teleb bolko komuuniin koinoos namnaka jabadal baisaar baina. 30 ondo komuunanuud nileed ygii olon baisaniigi taanar medene josotoito. 30 ondo „tyrgen jabadalaas tologoi erjeke" yjede kolkoosiin dunda komuuniin zişeete kemzeeni nileed ygii jike baisan baina. Komuuna 77,7%, arteeli 16% ba Toozonuud 6,3% baigaad 31 onii syylde komuuna 21.9, arteel 61,2%, ba toozo 16,9% baisan.

Ende bol komuuniin zişeete kemzeeni baga bolson ba kedee azaliin arteel urgasan baina. Ene bolbol 30 ondo baisan jabadalaas tolgoi ergike jabadaliigi şuud zasasaniigi kelene.

Odoo yjede ene talaar sain baina geze bolkuu? Odoo ene tobçololgiigi kiize jaaçi bolko ygii.

Kolkoosiin baiguulgiin deede şata bolko komuuniin koinoos namnaka jabadal baisaar aad, ene bolbol ene tere kedee azaliin arteeliigi komuuniin dyrimde ceke elsyylkiin josoor jabana bişe, olonkidoo tus byri kolkoosuudiigi negedkeze komuuniin dyrimde elsyylkiin josoor jabana.

Odoo yjede kolkoosiin kedelgende arteeliin ianza teleb bol yndesen—gol bolko tula iime jabadaluudtai eris temeceke josotoi baina.

Basa zarim kolkoosuudiigi bodoto barimta ygiigeer butargaka jabadal bii. Enyyntei şuud temeceke josotoi. Iime barimtanuud Kabaanii, Ekired—Bulagadiin ba Bookonii aimaguudta baisan. Ene alduunuudiin gol udka çanar bol, kolkoosuudiigi emkidkelgiin—aza akuin talaar bekizyylke zoriligiigi, niite nebterelgiin kedelmeriigi delgeryylke zoriligiigi kooson zakiraagaar selgedeg baina.

Kolkoosiin dutuu dunda jabadaluudiigi cag bolzortoni usadkakada tusalka kolkoosoos niudargaçuudiin etegeedyydiigi ceberleke jabadaluudta tusalkiin orondo kari kedelmerilke çadabari ygii, çadabari bagatai geze temdegleed, tyyniigi taraska geze

şiidkeberi gargakada amarkan geze şiidkeberi gargakada amarkan baina.

Kolkoosiin baiguulgiin byrikelde gol teleb toogiin talaar debzeltetei begeed, kedelmeriin çanariin talaar jikeken tasaldaltai azai.

Namiin T. K. kizaariin komiteed ba M. K. derbe dygeer pleenymyyd bol, odoo kolkoosuudiigi emkidkelgiin—aza akuin talaar bekizyylke jabadaluudta sanamzaa kurcadkaka geze ton zeb zaasan baina. Ene bol manai kedelmeriin gol şizem bolko begeed, enyynde manai namiin emkiin byke sanamza ba kyçe tebigdeke josotoi.

Bide bol manai mal azaliin kolkoosuudiigi bekizyylke tukai genzegyigeer bodoko josotoibdi, uçarani tedeneriin baaza—suurini tariaalangiin kolkoosuudaas nileed ygii sula baina. Ende manai T O Y S-diigi ede bolbol kerzerge beki bykiigi şinzelen yzeke jabadalda tuskai sanamza ankaraka josotoi bide. Manai aimaguudiin emkinyyd bolbol ene kedelmeriigi tonçi bagaar jabuulsan baina.

Kolkoosuudiigi emkidkel—aza akuin talaar bekizyylkiin koinoos temeceke

...mtaruulka jabadaliin kurdabça-... ukai. Kerbee zil zileer zergeçyy-... l: 30 onii syylde 27%, 31 onii ... r 51% ba 31 ondo 70% bolzo. ... taruulkiin kurdabçaliin talaar ... zag ygii urigşaa jabasan baina. ... dee azaliigi kamtaruulka kurdab-... n ene damzag ygiigeer urigşaa ... sanaas jamar tobçololgo kiike jo-... ib? Dumda çadaltan kamtiin azal ... şuud karasan, 31 on Bur. respy-... ede bol dumda çadaltan kolkosu-... tariaalangiin teb kycen bolson ... tobçololgo kiike keregtei. Manai ... ybligede kedeel gazarta kamtiin ... n nam ba zasagiin gol tulguuri ...

...mtaruulka tukai tobçololgo kii-... kamta çanariin talaar manai ko-... eri kangaltatai geze bolkuu? ... baina. Kolkosuudiigi aza akui ... mkidkeliin talaar bekizyylkiin ... meriin çanar ton kangalta ygii ...

... K. 3 dugaar pleenyym deere ... ad-Mongol ulasta 32 ondo er-... er kamtaraka jabadaliigi gol te-... dyyrgeke geze namiin M. K. bol ... en bas teriin alduu kiisen bai-... Ene bolbol namiin T.K. 31 onii ... ystiin 2 dekeriin şiidkeberiigi şuud ... ene. Basa aimaguudiin emkinyyd ... nees surgaal abaa ygii.

Aimaguudta ene talaar juu baisan be? Selengiin namiin konfereence bolbol ergelzeer kamtaraka jabadaliigi 32 onii kabaraas kozom bişe dyyrgeke gebe. Kurdabçalalani byri tyrgen baisani medegdene. Kiaagtiin aimagiin namiin konfereence bolbol aimagtaa kamtaruulka jabadaliigi gol teleb 32 onii kabar dyyrgeke geze togtooson baina. Mukar-Şiberiin namiin konfereence 32 onii syylde kamtaruulka jabadaliigi dyyrgeke geze şiidkesen ba 31 onii syylde angi bolko niudargaçuudiigi usadkaka geze zoriligo tabisan baina.

Bidende kamtaruulka jabadaliin kurdabçalaliin koinoos oroldoko—namnaka, idebketei jabasanaas tolgoi ergike jabadal zarim namiin yyryydees ekileed aimagiin konfereence ba Moz. Komiteedta kyrter garza.

4 dygeer bleenyym bol tere aldutai jabadaliigi ba aimagiin namiin konfereencenuudiin şiidkeberinyydiigi ton jabaka kyceniigi kizaarlasan bolno. Bidende kolkoosuudiigi emkidkelgiin-aza akuin talaar bekizyylke kedetmeriigi jikedkekiigi çukala bolgon namiin byke emkiin ankaral sanamziigi kurcadkasan ba ene zuura kamtaruulka jabadalda kooson toogiin koinoos namnaka jabadaltai şuud temeceke gebe.

Kedelmeriin çanarligi deeşelyylke, şine M T S baiguulkada beledkeke.

Kedee azaliigi mikaanigzaruulka asuudalda togtojaa. 1931 on bol ynendee kedee azaliigi mikaanigzaruulka jabadalda MTS ba MӨS emkileke meteer oroson zil men.

MTS emkilke jabadaliigi biden çadasan juu? Tyynii kedelmeriigi jamaraar udaridaza? Jerenkiidee MTS-d bol brdenii egeeen tarilgiin daabariigi gyicedkesen — Keteligiin 119,4%, Bookonii—109,9% ba byke respyyblig dotoroo M T S-d tesebee 114,8% gyicedkezei. Ene bol niite barimtanuud bolno, kerbee çanariin talaar yzebel muu baina, ilangajaa Bookonii M T S-da ton buzagai jabdal baisan. M T S-diin kedelmeriin zorilgonuudiigi bidener gyicedeer jabuulza çadaba ygii geza bi sanana.

Ene zilde bidener jike olon M T S-diigi emkileke baina. Iimees aimaguudiin emkinyydees udaridalgiin çanariigi saizaruulkiigi erine. Ene ziliin kabariin tarilgada manai respyyblig Selengiin staancatai kamta dakin 6 staancanuudiigi abasani: Deede—Ydiin, Kiaagtiin, Mukr—Şiberiin, Ekired—Bulgadiin ba Kabaanskiin. Kedelmeride oroko byke staancanuudiin tarilgiin byke tarilgiin gazarni 100 min. ga juu respyyblig tarilgiin tesebiin 25% bolno.

Ene M T S gadna 1932 onii dotor paariin kampaanida respyyblig dotoroo basa 5 staancanuud nemeze emkilegdekeni: Tynkenii, Kiaagtiin, Koriin, Bargazaniin ba Agiin. Ene 5 staancanuudiin tarilganii kampaanida 40 min. ga kakalaka josotoi.

32 onii syylde 13 M T S-d bolbol 1545 morinii kyçetei 348 keseg traagtariin paarkatai bolno. 1933 ondo ene 13 M T S-d bolbol tarilgiin gazariin traagtariin paarkiin ergedeke jabadalaas dulduidaza urgaka jabadaliigi karalcaza 160—170 min. ga gazar kakalaka josotoi.

1932 ondo 750 min. tekerigiin kedee azaliin maşiina ba zebsegyydiigi ba edende 600 min. tek. zapaasiin zyilyydiigi abçarakaar tukailagdaza. M T S-diigi baiguulka kurdabçalal 32 ondo kedee azalda teeknigiin baaza tabika jabadaliud iime—baika. Ene bolbol barilgiigi jabuulka keregte bidende iikeken kariuucalga kyleelgene. Kedelmeriin kyçiigi zebeer tabika jabadaliigi kangakiigi ba kakalagdaka gazaruudiigi zebeer emkilekiigi tukailana josotoi.

Kedee azaliin kaadra tukai keden yge kelebel. Kaadriin talaar jike muu baina. Tariaalangiin azal dunda ba deede erdemiigi şudalsan spicialiistanuudaar kangagdasani 47%, mal azal—30%, gazar eskemziin kedelmeri 85%, miliiraaza 45%, maliin emnelgiin talaar 49% bolno. Deede

erdemiigi şudalagçadaar kangagdasani 80%, dunda erdemiigi şudalsan spicalistanuud—70% ba kamta 58% bolno.

Odoo zilde tariaalan—bagşanariin instityyd neegdebeçi ene bol jike dutuu baina. 1932 ondo niitiin mergezeltei kaadriigi beledkeniin tuiliin jikeken programa tukailagdazai. Kyyrse ba busad jabuulganuudaar damzuulza 585 kyniigi kolkoosiin tavaariin feermiin udaridagçadiigi, 245 kyn ynyee saagçadiigi, toso ba bislag kiigçediigi 245 kyn, gakaiçan 80 kyn, koniçon 230 kyn, tomo eberte maliigi erkilegçediigi 560, tariaalan—zooket teleelegçediigi 700 kyn, sanitaarnuudiigi 700 kyn, maasternuud 420, senii keregiigi kinaka—assisteentanuud 80, maliin feelşeryyd—80, şubuu ba zygiin mergezegçidiigi 80, briinze şanagçadiigi 80, kuriaalgiin brigaadanuudiigi udaridagçadiigi 1400 kyn, silоos kiike maasternuudiigi 500, temerçe darkaçuud 40 kyn, barilgiin desaatniigud 35 kyniigi beledkene.

Ene kedelmeride nutagiin ba respyybligiin şuu emkinyyd bol sanamzaa tondutuu baga tabidag baina.

Soc mal azaliin—namiin emkiin gol sanaligi kanduulaka.

Mal azal kegzyylekiin çukala kemzeenyyd tukai kelekemni. B K (b) Namiin Teb komiteed ba S S S R-iin A K Z-iin zygees mal azal kegzyylekе tukai kandasan tyykete biçeg dotoroo „Mal azaliin talaar socaliis salbari bolko—sovkoos ba kolkoosiin tavaariin feermenyydi baiguulka ba bekizyylke jabadal bolbol kedee azaliin talaar (i)n cagiin gol çukala zoril-

go men bolno. 1931—32 onuud bol mal azaliigi kegzyylkiin talaar 1929—30 onuud socaliis josonii tariaanii azal emkidkeke kerete jamar baisan tiime eris kubilaltai baika josotoi" geze kelesen baina.

Dargaçuud ba kolkoosuudta baisan tedenii aagentanartai temeceke angiin seremzligi deeşe bolgoko.

...lkoosuudta angiin karşa ete-... dyyd şurgan oroson baina. Soca-... dobtolgo bol angiin daisangu-... s jikeken esergyyeke jabadaliigi ... ana. Niudargaçuud kolkoosu-... i dotoroosoni butargakiigi orol-...

31 ondo namiin emkiin udaridagaar kolkoosuudta niudargan etegeedyydees ceberlekiin niite kedelgeen bolbo.

„Aduuça Өlei" geze komuuna tukai togtojaa.

(Yrgelzeleligi 2 daki niuurta yze)

Namiin moziin IX dygeer konfer. deere

BK (B) Namiin Buriaad-Mongoliin moziin komiteediin kødəlməri tukai

Namiin mozkomiin sekretaar nøk. M. N. JIRBAANOVIIN kelesen toocooto iledkel

(Ekin niuuriin yrgelzelel)

„Mal azaliigi køgzyylen debzyylke ba mal azalaas garadag edleliigi jikedkekiin zorilgiigi şiidkeke jabadal bol uridaki turşagdasan zamaaraa bujuu mal øskøberiiin tomokon kamtadkasan azaluudiigi baiguulka ba bekizyylke jabadalaar gyicedkegdeze çadagdana". Nøkød aa, Namiin TK-d ba zasagiin gazaraas øgtøsøn yndesen zaabarini ene geişe.

Manii iledkel tukai Namiin TK-iin 1929 ondo gargasan togtool dotoroo kelekeni „Mal azal bolbol respyybligiin aza akuida ton çukala negen zyil bolko bøgøød tere azaliigi jikenkidee nyydel ba zarimdag nyydeliin janzaar erkiieze baikiin gadana ug izaguuriin kuuçan zanşaluudtai kolbootoi baika ba bolboçi syylçiin yje kyrter enyyniigi saitar şinzelen mal azaliigi tybkinyylze bolbosorongui azalda oruulka ba niudargaçuudiin mølzølgøtei, temeceke bolon mal azaltaniigi kolkoosto kerkin elsyylkiin tukai azal kereg deere bodoto jabuulsan kødølmørini dutamag azai"

TK-d tiikede duradkasaniini: „kødøø azaliigi şinelen emkileke ba socaliis josoor şinedken zasaka zorilgiigi namiin emkiin, soveediin alban gazariin ba byke yrgen ygiitei dunda çadalta aradiin gol çukala sanal bolgon tabika"

Kødøø azaliigi şinedkeke ba socaliis josoor şinedken baiguulkiin talaar TK-iin zyygees øgtøsøn daaltiigi bykiideni bidener jirønkii deereni gyicedkeze baikani azag sezeg ygii. Gebeçi, kerbee, nøkødee, socaliis salbari bolko mal azal køgzyylekiin talaar manai bodoto kødølmøriiin çanariini abaad yzebel ton jikeken muu baina geze temdegleke keregtei.

Ene bol engiin tyryyn manii mal azaliin too tologoin talaar ilerkejum. Manii aduu maliin too tologoini aikabtar oloor korobo-

1931 onii niuurta 1917 onii zişeegeer bol aduu morid—86,04 kubi baisan, tomo mal—74,4 kubi, koni jamaan 41,3 kubi, gakai 68,7 kubi. Kerbee ene 1931 onii too medeegi 1930 ontoi zişeeleed yzebel aduu maliini ulam jikeer koroson baikajum. 1931 onii niuurta aduu morid bol 15,6 kubi koroson, eberte tomo mal 26,4 kubi, koni ba jamaan 38,4 kubi koroson baina.

Nøkødee, namiin emkinyyd bykii deeree ba ilangajaa moziin komiteed bol socaliis mal azal tukai namiin tøb komiteedees baisan togtooliigi gyicedkeke jabadaliigi kangaba ygii geze ceke keleke keregtei.

Niudargaçuud bol manda aikabtar jike koro syidkel kiisen baina. Bide bol niudarganii syidken korolko ba korto idkalga taraıka jabadaliigi zyreçeze eris temecel kiisen ygii bı niitiin kødəlməriigi cag darui jabuulza çadaba ygii. Ene bol manii kødəlmøridø jikeken dutuu zyil møn baina.

Aduu maliin too tologoi koroko jabadal bol mønøø kyrter yrgelzelze baina. Tyyniigi saizaruulkiin talaar uragşaa dabşasan zyil mønøø kyrtel ygii baina. Uçar iimede, mønøø yjede aduu malaa korooko ba yrike bolon niudargaçuudiin syidken korooko jabadaltai temeceke temecel bol ali bolkoor kyçølyylegdeke josotoi.

Kerbee, aduu maliin too tologoi koroson jabadalda gancakan niudargan zemetei gebel zøb bişe beze. Tere bol yndesen şaltagaan møn baisan bolboçi manai azaliin baidal aduu malaa karaka tezeeke kødølmøriiin çanariigi yzebel caaşadaa mal korokoo bolibo geze batalkiin arga ygii baina.

Nirai mal øskøkø, malaa økøkø kocorko jabadaltai temeceke ba tørøkø ynieedee sainaar karaka jabadal øşøø muu baina geze medeke keregtei.

Uçar iimede niudarganii idkalga ba tedenii tøløølegçødiin aaşiigi sris çangaar cokiko geketei kamta mal azaliin probleemiigi şiidkekiin udkatai yndesen kødølmøri bolbol manai mal azaltakol koosuugiigi emkidkelgiin ba aza akuin talaar bekizyylke jabadal bolno. Teden dotoroo ezegyi ba tegşedkelgiin yzeliigi byrimøsøn usadkaka ba kelceete azal jabuulkiigi ermelzeke bolno.

Kerbee, Namiin gurbadugaar pleenymiin ba BMASSR-iin zøblølyydiin øngørøgçø kuralaar gargasan togtooluudaas baicaagaad yzebel Moziin komiteed bol mal azaliin asuudalda jikeken sanamzaa tabisan baikajuma.

Geke zuura tede mal azai tukai togtooluudiigi nebteryylen gyicedkeke jabadal bol tunçi kangalta ygii baina. Ene jabadalda ual moziin komiteediin zygees ba møn tyynçelen zokiko emkinyydiin zygees dyyrgelte bolsoniigi kimgadan şalgaka jabadal ugta ygii, aimaguudiin emkinyydiin zygees ylemzeken seremze ba ankaralga ygii, mal azaliin probleemiigi şiidkeke udkatai niitiin kødølmøri bol byke namiin emkiin gol çukala bolgon tabigdaa ødii. Malaa yrike kiudakatai temeceke jabadaliigiçi abaad yzebel albadaka, jala tokoko, zemede kabaaduulka geke metiin meeted kereglegdedeg baina. Gebeçi bide bol tiime meetodiigi buruuşaaka ygii bolboçi tede bol manda kereglegdeke tiime sain yre øgøkø ygii ba øgøzø çadakaçi ygii baina.

geke mete ygii bainamdi geze keledeg baikajum

Bide nøk. Ziimintei Selengiin aimagta jabakadaa „Staalinii" neremzete ba „Bolşoviig" geze kommuna karasamdi, tende bol negeçi gozogor kadaasa ygii aad maldaa koto barisan baina şuu. Geke zuuraa tedeni porostoigoor barigdasan bolboşi aduu maliini sainaar baiza baina.

Ene gigaantamoonido daşuurka jabadaliigi eris usadkaka keregtei. Kaana jamar gazarta iigekiin arga zyinyyd tøgøs baibaliini tiigeze bolboson josoor aduu malaa bariza bolon ygii jaakab. Kaana jamar gazarta enyyniigi gyicedkeze çadaka ygii baibal porostoi tølebtei maliin dulaalasan koto baika dyreşel abka josotoi.

1932 onii kolkoosiin tavaariin feermiigi kedii bolgozo oloşoruulka ba aduu maliini kedii kyrgeke josotoi bide gebel: aduu mori øskøkø feerme 8 kyrtel ba maliini too 1564 tolgoi syynii feerme 121 kyrtel ba maliin too 22,2 mingan tolgoi, makanii feerme—255 kyrtel ba maliini too 142 mingan tolgoi bogoko, tugal øskøkø feerme 80 mingan tolgoi kyrtel koninii feerme—192,5 mingan tolgoi kyrtel, jamaanii feerme 22 bøgøød maliini too 27,5 mingan tolgoi, gakain feerme 114 bøgøød aduu maliini too 12 mingan tolgoi, şubuunii feerme 20 bøgøød şubuuniini 55 mingan tolgoi ba zygiin tavaariin feerme 9 bøgøød 1200 zygiitei bbika bolono.

Ene prograama bol bidende aikabtar jikeken kariuucalgatai yyrge daalgaza baina, kerbee taa nøkød beledkeliin talaar jamar baina biibdi geze nadaas asuubal bi bol beledkeliin kødølmøri buzagai muu jabaza baina geze keleke josotoi.

1932 onii niuurta 245 ykeriin koto koninii koto 101, tugaliin koto 245 morinii koto 40, gakainkoto 50, şubuunii baira 20, bugiinbaira 2. losiin torko 5, 10 omaasnig b. geze tølebløgdøsøn baina.

Ene jikeken barilgiin progr. bol 1932 onii niuurta cøm gyy. deke josotoi baina. Ene jik. prograamiigi kerbee bidener namiin emkinyyd ba kolkoosiin. şyydiigi elsyylbel gyicedkeze ça. baina.

1931 ondo maliin oronii kam. niigi manii emkinyyd ali zerg. buulbab geed karabal ene kere. tonçi muugaar tabisan baiba. bol toogiin talaar kangaltatai gy. kebeçi çanariin talaar aikabtar. şag baina. Maliin oroonii ka. niigi zøbøør emkidkesen jabadal. bol mal azaliin probleemiigi şiid. keregte şiidkekii çanarta jabadal geze keleke keregtei.

Maliin oroonii kampaaniigi. aza akuin ba ulas tøriin udkatai. çalkii kampaani møn geze jabu. keregtei baina.

Socaliis mal azalda tezeeliin beki tulguuri baiguulka

Toocooto kugacaa dotoroo jabuulagdasan øbøsø kuriaalgiin kampaani bolbol 1930 onii zişeegees nileed jikeken dabçalta øgøsøn baina. Ynendee bol 1931 on bolbol maliin tezeeliin beki suuri baiguulka kødølmøri eris çangaar jabuulsan udkatai baina. Bide bol 5 MSS baiguulba. Aimag bykende bodoto tøsøbiini øgtøsøn, øbøsø kuriaalgiin kampaani øngørgøkø tukai aikabtar jikeken niitiin nebterelgiin ba emkidkelgiin kødølmøri jabuulagdasan bøgøød ene jabadalda sain yre tuilasan gebeçi tøsøbiini gyicedkegden ygii yldezei. Sovkoosuud bol tøsøbøø 65 kubi gyicedkebe, kolkoosuud—85 kubi, ømçiin azaltan—53 kubi bøgøød byke respyyblig dotoroo kamta deere 74 kubi gyicedkegdebe. Øbøsø cabçaka maşiiniin staanca bol tøsøbøø 89 kubi gyicedkesen baina.

1932 onii niuurta jabuulagdaka øbøsø kuriaalgiin prograama iime baina: Byke respyyblig dotoroo øngørøgçø zilde tøsøbiin josoor 854 mingan gigtaar cabçalan cabçagdasan baika aad mønøø zilde 953058 gaa kuriaagdaka baina. Kadalangiin gazariini kamta 925500 gaa bøgøød tyynees kuriaagdaka øbøsøniini 9851600 ceentnir bolono.

Tarimal øbøsø bı ovioos jireke zilde 17615 gaa tariqdaka bøgøød tyynees kuriaagdaka øbøsøniini bykii deeree 433460 ceentnir bøl. Tarimal tømøsølig øbøsø 2556 tarigdaka bøgøød kuriaagdaka øbøsøniini 611150 cent. bolono, siin tariaan 5375 gaa tarigdaka bøgøød 806250 cent. øbøsø—t. øgøkø josotoi baina. Ene progr. bol byrimøsøn gyicedkegdeze çadaka baina.

Bide bol 1931 onii niuurta si. beledkeke jabadaliigi ørgødk. baina geze keleke keregtei 1930 do 3 mingan ceent. siloos bele. sen aadla 1931 ondo 24 min. ceent. beledkebe. jireke zilde 50 mingan ceent. beledkeke t. tøløbløgdøzø baina.

Sovkoosiin baiguulaltiigi yrgeneer jabuulka

1932 onii niuurta sovkoos baiguulka tøsøb—prograama zokioogdozo, Namiin moziin komiteediin gurbadugaar pleenymeer batalagdasaniigi taanar bygedeeree medeke baika tula bii bol tyyniigi ileryylen todorkoigoor keleke ygii. tere bol sain oron nutag, cabçalangiin gazar edlyyri ba usa geke meteer çan kangagdaka metiin zarim kubini øşøø sainaar yndeselegdee ødii baina. Bide bol sovkoosiin azaliigi emkidken baiguulka jabadalda øøsødøø oroitoson baika tula enyyn tukai duugai saukiin arga ygii.

Burrespyyblig dotoroo odoo zilde sovkoos baiguulka jabadalda eris kubilalta ergilte kiikiigi ermelzeke tiime şugam ababal Kızaariin komiteed bol saişaaka baina geze nøk. Ziimiin zøb kelesen baina şuu. Odoo togtood baisan sovkoosuudiigi Moziin komiteediin ba aimagiin emkinyydiin zygees køtølbørilekø jabadal ali zerge bainab geed yzebel moziin komiteedeer 1931 onii turçaada keden olon şalgalta kiize olonki sovkoosuud dotoroo zigşyyritei muu baidaliigi ileryylen olson baina.

Borgoin sovkoosto nirai maliini økønø geze medee abtasan baina. Ene keregte tuiliin çukala sanal bodol tabika geze eris çanga zaabari øgtøsøn bolboçi, sovkoosiin køtølbørilegçød ene zaabariigi gyicedkeke jabadaliigi kangaa ygii, Sovkoosuud dotoroo nirai maliigi ykyyleke ygii ba byke aduu maliigi doçoni korooko ygiin tøløø tunçi çukala ankaral tabika keregtei.

Manii sovkoosuud bol øøsødiingøø kødølmøridø sain zişee karuulaa ødii baina. Enyyn deerees baicaa. bide bol sovkoosiin azaliigi caaşı. køgzyylen bekizyylekiin tøløø te. ceze, mønøø boltoloo baisan t. zigşyyrite luzagai baidalaa usadk. jabadaliigi kangaka josotoi.

1932 ondo jabuulka progra. dotoroo yker øskøkø nege sovk. ba gakain sovkoos geke metiigi. nemeze baiguulka bainamdi. prograama bol tanda ilerkei med. dene. Geke zuura, ene dyyrgegd. bolkoor tøsøb manai tasalda. ajuul uçarkaa baina uçar juun g. tyynii debeskee gazariini ylemzek. sainaar beledkegdee ødii baizai, Kizaariin komiteediin tuslamza te. zeergeer ene tøløbløgdøsøn prog. maa gyicedkekiin tøløø çangaar meceke bolono.

(Tegeseedii)

Mal azaliigi køgzyylke jabadalda kolkoosiin geşyydiigi daiçalka

Mal azaliin probleemiigi şuud şiidkeke jabadaliin tuiliin jike udka çanariigi kolkoosiin geşyydiin oilgoo ygii cagta bidener bol tyyniigi şiidkeze çadaka ygii geke zuura syyliin yjide zarim emkinyyd dotoroo niitiin kødølmøri jabuulagdaza ekilebe.

Selengiin aimag bol mal azalta sain kolkoosiigi baiguulka, mal azaliin kødølmøriigi sainaar zokioon tabika ba kolkoosuudaa emkidkelgiin ba aza azuin talaar bekizyylekiin tøløø konkyrse jabuulza, niitiin yrgen kødølmøri erkilsen baina. Enyynii syylde jikeken ilalta dabasan baina. Olonki aimagiin emkinyyd bol BK(b) Namiin moziin komiteediin kamtarsan 3 dugaar pleenymiin togtooliigi ba TK-iin şiidkeberiigi daiçalkii josoor nebteryylen gyicedkekiin tøløø mønøø kyrtel josotoi sainaar oroo ødii. Enyyn tukai kiaagtiin aimagiin enyynii uridaki køtølbøriiin kødølmøriigi gereçe bolgon zaaka keregtei. Tende bol testeşe ygii bazagi kereg garsan baina. Tokiooldood baisan osoldol tasaldalaa usadkaka tun çukala geze Kiaagtiin aimagiin kuuçan køtølbøridø Moziin komiteediin zygees duradkagdasan bolboçi tede køtølbørilegçød bol kubilalta tuilaza çadaa ygii uçaraas Moziin komiteed bol aimagiin køtølbørilegçødiigi albanaasani çøløølesen baina.

Kolkoosiin tavaariin feermiin tøsøbiigi gyicedkeke

Mal azaliin talaar bidenii jabuulsan bodoto jabuulga bolbol kolkoosiin tavaariin feerme baiguulka jabadal bolono. Kolkoosiin tavaariin feerme baiguulka prograama bol jørønkiidee 1931 onii niuurta gyicedkegdesen geke zuura eneni toogiin talaar bolno. 1932 onii Janvaariiin 1-nii medeegeer kolkoosiin tavaariin feermiigi aduu malaar gyicedkeke tøsøb bol 83,5 kubi, nirai mal øskøkø feermiini 85,17 kubi, kubi tavaariin feerme-88,9 kubi, gakain feermiin—54 kubi gyicedkegdebe.

Bide bol azalaa zøbøør emkidkeze sainaar kødølzø baisan negeçi kolkoosiin tavaariin feerme rispyyblig dotor mønøø kyrtel ygii baina.

Kerbee, maliin dulaan baira barika jabadal alizerge bainab gebel ende tunçi muu baina. Ene ziliin niuurta barigdaka barilgiin tøsøb bol jørønkiidee tasaldasan ba basa dulaan baira barika jabadal møn tasaldasan baina.

Nøkødaa! Ene bolbol barilgiin kødølmøriiin tasaldasanii gereçe møn Kødøø nutagta bol gigaantamooniigi saişaan daşuuraza maliin bairiigi tun syyliin yjiin teeknigiin zaabariaar baridag bolson aad tedeni barigdaza duusagdan ygii yldedeg baina. Ekilen porostoi tølebtei baira bariza aduu malaa dulaan kotodo bailgakiigi ermelzekiin orondo bide bol gigaantamoonido suraad, mønøø bolkodo kooson suuba geişe. Nileed olonkidoo barilgiin keregsel kadaasa

Modobeledkeliin ştyyrmede kebleliin e… gabşagaiçuud bolko bide!

Buriaadiin ked.ked. biçegçediin 5 dugaar kuraliin neremzete ştyyrmiin bygsiiriin brigaadaar rajoonguudta garaza, modobeledkeliin froontodo uçaraza byke tasaldaluudiigi usadkakiin keregte eesediingee gabşagaida sonoskoko zuuraa, bide ked. ked. biçegçed, gabşagaiçuud bygsiirçigyyd bolbol dooro durasagdasan ujalganuudiigi eesedtee abka manai gebel.

1) Kabaatai gazaruudta jiresen darui eeriin brigaadada kedee biçegçedees şine kece elsyylen emkidkeze oi modonii kedelmeride kedelmeriçediigi bekizyylkiin koinoos temeceke.

2) Modobeledkeliin tasaguudta sojol bolbosural ba baidaliigi saizaruulkiin tula niite kedelmeriçediin dunda bolbosooliin azal jabuul… liis meriicee bolon cokidost… daluudii gyrgedkeke.

3) Byke kedee biçegçed … niin soninguudiigi modobeled… riuulan elsyylke bide gebe.

4) Tus tasaldaluudiigi us… daa gagcakan toogiin talaar … dyylkees gadana çanariin tal… ke rajoonguudta tuskai teseb… tooson bolzoroo gyicedkek… gebe.

Ked. ked. biçegçed… pyybligiin 5 dugaar … neremzete bygsiiriin g… brigaadiin geşyyd: Atut… baalov, Andreejiv, Perfiil… ndenii ba Boldogoijiv,

Ked. ked. biçegçediin 5 dugaar k… deere

BADMIIN (Ulaan cereg). kedmeriçen kedeenii ba ulaan ceregiin biçegçediin kolboo kilkee sula. (B-M-ynen) sonindo Ulaan ceregiin baidal tukai tolilono ygii. Kedee biçegçedees ceregiin albanda taţaka jabadalda ankaral tabiza, angiiin seremze kurcadkana ygii. Basa „Ynen" soniniigi keregseel ygii balartuulka uçaruud baina. Gegeeryylke jabadaliin komisaar nek. Daşadondobiin… ynen sonin bol kaan vaangiin… keleze, unşagçadaas tasarsa… kebsen baina. Ene ton buruu… D-Dondobiinkoor bol manai … biçegçediigi kaan vaangiin … kelene geze kardasan kere… gadana, olon ulasuudiin baida… „Ynen" sonindo ylemzeken … keregtei.

„Rote Faane" son… korigdobo

Germaaniiin socaal-faşiistanar bol komuniisiin soninu… korizo, komuniistanariigi tyrize Germaaniiin kom… namiin kyçiigi buuruulka sanaatai

Beerlin 26. (T). Germaaniiin komuniis namiin „Roote-Faane" geze sonin bolbol Pryysiiin dotoodo keregiin minister Zeveriingiigi dairsanii telee maartiin 30 boltor korigdaba Dairalta bolko zyileni iime „kedelmeriçediigi azalaasani gargaza baina, kedelmeriiin teleesiigi bagadkaza baina, kubiskaliin kedeleeniigi terroorloko jabadal ulam tyrgedebe, komuniistanariigi ali bolko argaar tyrize baina, kubiskalça kedelmeriçediin uridaas 1929 onii mai negende Cergiibel jamar buu bariasam tiime buugi Zeveriinge bariba" geke… nyyd „Roote-Faane" sonindo … cegdedeg baisan juma.

Korimzolson barimtiingaa … biçeseni: „Roote-Faane" bolbol… gee informaaca medeegeer ar… nii dunda aju ltai yimee ta… Germaaniin olon niitiin sanalii… naruulna. Iime deerees net… caaşadaa tabika zorilgiigi sand…

* * *

Beerlin. 26 (T). Miynken … „Meis-Ceitynge" geze sonin … dobo.

18 mingan şine geşyyd

Beerlin. 26. (T). Gambuurgiin komuniis nii-n enokide 1931 onii niuurta mingan şine geşyyd elsebe. Tedenii olonkini kedelmeriçed ba soc. … mokraad namda baisan azalçad b…

Soninii erkilegçe C. Dondobiin.

В.-Удинск. тип. БГИ зак. № 688. Вурлит № 444, Тираж 4000